

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 8 kor. — nll.
Videken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Dr. Varga Lajos Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Piacz-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Hetek-hónapok óta ami kis hely marad az újságokban a politikán kívül egyéb közéleti mozgalmak számára azt mind a munkások és munkaadók közt való keserű bérharcok konstatálása és kommentálása foglalja el. Földbirtokosok és arató parasztok, gyárosok és rabszolga életű gyári munkások vivnak egymással ádáz csatákat s miközben ennek a nyomorúságnak az orvoslását kereszük, senkinek nem jut eszébe, hogy legulyosabb katasztrófa előtt a magyar középosztály áll, a lateinerek rendje, akik eszkökel a fejükkel keresik a kenyérüket s akiknek mulhatatlanul bekövetkező katasztrófája igazán az ország katasztrófája lesz, mert velük az értelmiség bukik el Magyarországon.

Országszerte nagy a panasz a drágaság miatt s úgy áll a dolog, hogy a drágaságokozta nyomorúságok voltaképen csak a középosztály nyomorúságai. A huzusorát, a kofa trösztöt és az élet természetesen drágulását nem a gazdagok szenvedik meg, nem is nyilvánvaló szegények, hanem azok a százalomra méltó középlények, kik az ugynevezett értelmi osztályhoz tartoznak. Anyai jövedelmük nincs, hogy gazdagok módjára élhessenek, viszont a társadalmi állásuk nem engedi meg, — hogy szegények módjára éljenek.

Mindenki tudja, hogy a helyzet ilyen és senki nem tud panaceát erre a közromlásra. Az országnak mindenre van szeme, csak a középosztály bajsaira nincs, melynek gyámoltalan tagjai vakon mennek a veszelelembe, melyet nyitott szemmel se lehet kikerülniök.

Az imitt-amott még mindig kísértő arató-sztrájk akcióba szólította a munkásvédő szövetséget s a földmunkások országos szövetségét. Akciójuk belügyminiszteri vizsgálatot vont maga után. A vizsgálat miatt Hodzsa Milán képviselő meginterpellálta a belügyminiszter, arra figyelmeztetve őt, hogy a vizsgálat tartsa tiszteletbe a munkások gyülekezési és egyesületi jogát, kérvén, hogy a földmunkások országos szövetségében megéjtett vizsgálatról tegyen jelentést a képviselőháznak. Andrássy Gyula gróf, belügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra s a válasz, amit adott, tartalmánál fogva méltó a legáltalánosabb figyelemre. Ritkán hallottunk miniszteri választ, amely őszinteségében, férfias nyíltságban versenyezhetnék Andrássy Gyula gróf válaszával.

Már ez az egy tulajdonság is nagyon szinpatikussá tehené a belügyminiszter választát, ha nem volna a válasznak még az őszinteségnél és nyíltságánál is ritkább más tulajdonsága. A belügyminiszter választát a legtisztább, legnemesebb, már kiveszettnek hitt és hirdett szabadelvűség szelleme hatotta át.

Es ez fáj leginkább a piszkolódo nemzetiségeknek.

Nagyszabásu gazdasági akciónak körvonalai bontakoztak ki azon az értekezleten, amelyet nemrégiben Kossuth Ferenc tartott a kereskedelmi minisztériumban. Kossuthnak kiinduló pontja a függetlenségi pártnak az a sarkalatos elve, hogy Magyarországot gazdaságilag önállóvá és erőssé kell tenni.

Ha valakinek eddig kétségei lehettek abban, hogy Magyarországnak gazdasági önállósága egyszersmind Magyarországnak gazdasági erejét jelenti: úgy ez iránt minden kétséget eloszlat Ausztriának magatartása.

Ine! Az első komoly lépés az önállóság felé, a magyar vámtarifának beérjesztése, Ausztriában a gyűlöletnek oly kitörését idézi elő, aminőkre csak az a rabszolgatartó képes, aki azt látja, hogy rabszolgái, akikből él, föl fognak szabadulni.

Még csak vámsorompókat sem akarunk föllállítani — csak a szövetséget akarjuk átváltoztatni szerződésre, a gazdasági fölszabadulásnak csak utját akarjuk egyengetni és Ausztria erre azzal felel, hogy kvótánk emelését kívánja; ezenfölül követeli a vámjövödelmének olyan jellegű elosztását, hogy külön hasittassanak ki a pénzügyi vámok, vagyis azok, melyeknek nem az a céljuk, hogy velük Ausztria és Magyarország a saját termelésüket védjék, hanem amelyekből csak finandális jövödelmet akar szerezni mind a két állam.

Szóval nemesak a zsirunkat és husunkat akarja a derék sógor, hanem a vérünk-től sem irtózik. Sőt ez kellene neki leginkább.

Erélyes kézre van szükség.

A társadalom nagy része immár évek óta hiába vágyódik nyugodtabb közállapotokra. Az ország nagy részében sztrájkok nyugtalanítják a békés rendet és okoznak jelentékeny károkat munkásnak, munkaadónak és közvetve az egész közönségnek. De a parlament-

tól is hiába várja az ország, hogy a nemzeti irányzatnak megfelelőleg oldja meg feladatait. A kormánynak új irányban fejlődő munkásságát hiába kívánja a nemzet, — mert a parlamenti munkát is a nemzetiségek vélt sérelmeinek az unalmasságig ismételt hangoztatása hátráltatja szakadatlanul. Ezek mellé csatlakoznak a békebontás munkájában a kimult szabadelvűpárt és darabont korszak letört politikai kalandorai, akik hol a nép előtt, hol még tengődő hazafiatlan lapjaikban bujtogatnak és elégedetlenségre izgatják a tömeget. Ezen kívül Bécsben sem feledkeznek meg arról, hogy Magyarország a zürzavaros állapotoktól meg ne tisztuljon valahogy.

Mindezek a körülmények nagyban hátráltatják a békés fejlődés munkáját. Már pedig a nemzeti fejlődés föltétele első sorban, a társadalmi békét; a törvényes rendet s az ország közállapotának teljes nyugalmát követeli meg.

De van-e társadalmi béke ott, ahol az osztály elleni izgatás napirenden van? Lehet-e törvényes rend ott, ahol a törvények szigorú alkalmazását az egyéni és a közszabadság ellen intézett merényletnek minősítik? És vajjon a nemzet nagy érdekeinek szolgálatában dolgozhatik-e az alkotmányos kormány, a mikor a parlamentben egy nemzetiségi töredék a nemzeti érdekekkel szembe helyezkedve, — külön államot követel magának az államban?

És amikor mindenfelé ezeket a felfordult állapotokat látjuk, az jut eszünkben, hogy vajjon mennyiben jogosultak azok a munkás kívánalmak, mely a jelenlegi helyzet megváltoztatására törekednek és vajjon kik és vajjon milyen erősek azok az ellenségek, akik a nemzet nyugalmát és békéjét immár minden téren fel akarják dálni.

Az igazat megvallva, sehol sem látjuk azokat a gyárosokat, akik a munkások zsirján kövérré hízta volna. Az azonban sürűn fordul elő, hogy gyáros, vállalkozó, gazda nyakig uszik az adósságban és soha sem tudják, hogy melyik percben jutnak s rosszabb sorsra, mint az utolsó napszamos.

A bukás, a tönkrejutás, a koldusbot ma már elég gyakori vendég mindazoknál, a kiket azzal vádolnak, hogy a munkások zsirján gazdagodnak fel; de

Ruhafestő és tisztító

Arabéczy Antal

Debrecen, Széchenyi-u., 42.

gőz- és motor-üzem.

248-x-11

a szorgalmas, józan és kitartó munkásnál ritkán kopogtat az inség.

Mindezzel nem azt akarjuk mondani, hogy talán szükségtelen a kormányok a munkáskérdést mélyebb tanulmány tárgyává tenni. Ellenkezőleg szükséges, hogy azzal mentől gyorsabban és mentől behatóbban foglalkozzék. Ne hagyjanak figyelmen kívül egyetlen momentumot se, a mely a jogosultság igényével lép föl. Igyekezzenek a kormány olyan megoldást keresni, a mely munkásra és munkaadóra nézve egyaránt méltányos és igazságos.

De mihelyt a kormány komoly elhatározással a munkás-viszonyok rendezésére tér, semmi szükség tovább a konkoly-hintőkre. És itt nyomban meg kell vizsgálnunk, hogy kik ők és merre van hazájuk azoknak, a kik ámitanak, hazudoznak és izgatnak. Mert a legkomolyabb munka sem vezet eredményre, ha az izgató vezéreknek továbbra is szabad lesz a vásár. Hisz a nemzetközi népámitók kenyerét éppen az veszélyezteti, ha olyan helyzetet teremt a kormány, a melyik a munkást sorsával kibékíti.

Az agitátoroknak tehát nem áll érdekében a munkásviszonyok rendezése, de ekkor lép fel a szüksége annak, hogy a kormány erejét összemérje akár a nemzetköziekkel, akár a Kristóffy-féle politikai vigécekkel, akár azokkal a zuglapokkal, amelyek a sajtószabadság nevében izgatnak és csak azért zavarják föl a nyugalom tiszta vizét, hogy abban halászhassanak.

Elnézés, gyöngeség meghiusítaná a munka eredményét. Éppen azért a legnagyobb erélyességre van szüksége a kormányhatalomnak, ha győzedelmeskedni akar a nemzet ellenségein.

Ha figyelemmel kísérjük a parla-

ment működését, ott is arról győződünk meg, hogy a nemzetiségek a magyar nemzeti érdekekkel helyezkednek szembe. Nekik külön vágyaik, külön törekvéseik vannak. Céljaik elérésére — minden tagadás dacára — a nemzetközi szocialistákkal szövődnek és ezekkel egyetemben keresik külföldi ellenségeikkel az összeköttetést. A nemzetiségi törekvések különösen a bécsi biztatásból táplálkoznak. Ennek az igazságát eltagadni ismét nem lehet, olyan fényes beigazolást nyert a Fejérváry-féle abszolutizmus idejében.

Mindenki tudja, hogy az oláh jegyző, az oláh pópa, az oláh ügyvéd miként lázított az erdélyrészi nemzetiségi területeken. Csendőrséggel kellett védekezni a nemzetiségi területeken a magyar lakosságot. De a tünet pedig nem a darabont-kormány elnézéséből, hanem a bécsi titkos agitáció következtében jött létre.

De talán nem jutottunk odáig, hogy Magyarországon idegen nációk, hazátlankok és letört politikai kalandorok uralkodjanak. A nemzet erélyes kezét kíván és erélyes tisztogatást vár. Ebben az országban a nemzet akaratának és nem a sehonnai gézengúzoknak kell érvényesülni.

A nemzet bizalommal fogadta a Wekerle-kabinet kormányra lépését. És a mai kormány bizonyára azzal a biztos tudattal lépett a kormányra, hogy számtalan beálléssel is meg kell küzdeni az osztrák mellett. De a mikor ezt tudta, ugyanakkor azt is el kellett határoznia, hogy a nemzeti egység és a nemzeti szuverenitás fejlesztése érdekében kifejtett munkásságát nem engedi megzavartatni sem a nemzetiségi állambomlasztó törekvések, sem a bevándor-

olt maszlaghintő szédelőgők, sem a letört kalandorok aknamunkájai által.

Erélyes kézzel van szükség és erélyes munkát vár a nemzet, a kormánytól.

Az 1907. évi költségvetés. Félhivatalosan jelentik: Az 1907. évi költségvetés előmunkálatai már folyamatban vannak. Az egyes minisztériumokban már dolgoznak az illető tárcák költségvetésén és a hó végén, vagy a jövő hó elején megküldik az egyes tárcák költségvetéseit a pénzügyminisztériumnak, ahol összeállítják a költségvetést. A minisztériumok csak későbbi időpontban fogják a költségvetéssel foglalkozhatni.

Közegészségügyünk jövője.

I.

E kérdés fontosságának immancuenter közérdekű voltának fejtetésébe bocsátkozni azt hiszem ma már fölösleges.

Aki olvasó közönségemből már csak az én közegészségügyi fejtegetéseimből is eddig erről meg nem győződött, akit ebben kézen fekvő tények meg nem erősítettek: az egyáltalában nem akarja ezt megérteni; az elzárkózik a kultúra legelemibb követelménye elől. De nem csupán a kulturális haladás iránti érzék, hanem egyáltalában minden társadalmi humanitárius intézmény iránti fogékonyságnak hiányzik az ilyen embernek: hozzá nem intézem soraimat, őt arra nem érdemesítem.

A felebaráti szeretet, a humanizmus jegyében élünk, socialis alkotások terén mozgunk és mindezeknek legfőbb, legteljesebb, legélesebb kicsücsösödése a közegészségügy s ennek helyes és teljes kiépítése.

Senkire sem lehet közömbös az utca porában fetregő, vagy elhagyatott szegényes kunyhójában ronda szalma szurdékon fetregő szegény árva elhagyatott embertársának kínos szenvedése; mert az itt felhalmozott káros anyagok és bacteriumok már a másik órában utat találhatnak a legfényesebb paloták tükör termeibe is. Itt, mint ott súlyos szenvedést és bánatot eredményezve, sőt természetszerűleg ama kör-

Osók nélkül.

Írta: Révész Béla.

A tenger, a mélységes, a hatalmas: szelid volt, mint egy mesebeli óriás. A rengeteg vasas hajót zökkenés nélkül csuszattatta pihető hullámokon, melyek egyhangú, susogó neszzel odasimultak az ércpalota falaihoz és körülfordították szegélyét, cikázó fehérségű gyöngyökkel. A büszke, a kevély magas hajó ringatózva szántott végig, a nyugalmas tenger határnélküli síkságán. A nap, a tenger napja, megcsókolta a mozdulatlan levegőt és keresztül rajta simogató öleléssel megölelte a hajó földét.

Az ércpalota szerelmes embereket vitt Velence felé, a hajó ezért ringatózott, a bős a háborgó tenger ezért volt szelid, a hullámok ezért susogtak és öltötték magukra gyöngyös ékességüket s a nap, a tenger napja ezért lovelt csókokat a hajó földézetére — ahol nászutazó hölgyek és férfiak ültek.

Délután volt. Anapnak állandó és szenvedélyes csókjától valamennyien elbágyadtak: ültek egymás mellett, szóltanul, de láthatóan boldogan.

Óreg csak én voltam közöttük... Az asszonyok virágzóan leányosak voltak, a szemérmességük még ugyanugy küzködött, mint néhány nappal ezelőtt, mikor a palástos pap még nem szentelte meg csókjukat. Még megrezentek és üde arcukon piruló virágok nyíltak hirtelen, ha a férfi, a férj, szerelmes öleléssel közeledett, de aztán mohó mozdulattal elfogadták, viszonzták, nagy szerelmük átviharzott egész testükön és a parányi, reszkető kezük, szenvedélyesen kulcsoltak belé a férfi ujjába. A szemük azonban már asszonyos volt. A csillogásuk-

ban benne volt az önteltség: mindent, mindent tudunk és fényességükből kisugárzott a bizonyosság, mely bübajos éjszakák forró rejtelméről mesélt, sugaras ékesszólással. A férfiek — azok különbség nélkül — mind pirosajkuak voltak. A láz, a vágy egyenmelyiknek sápadt arcát még fehérebbre színezte, de az ajkukra ráhajította a vérüket és azok tüzeltek, lobogtak — a csók után. A fiatal-ság ígézetes erdejében eltévedtem, én az öreg ember. A tobzódo szerelem hullámai magasra verődtek előttem és én nézni, megfigyelni tudtam a hullámok játszadozását, nyugtalanságát. A sóhaj meghallottam, a halk, a pillanatig tartó beszélgetés igazi hangját megéreztem, a fiatal párok ölekezését mögöttem is észrevettem. Körülöttem, mindenütt, a szerelem szivárványa, bontogatta, változtatta ragyogó színeit. A hajó csendesen, méltóságosan uszott tovább, ringatózva a gyönyörök: Velence felé. A korlát mellett — ahol én ültem — egy fiatal szerelmes pár, testszorossáig összebujva, a tenger játékaival kémlelte.

Az asszony karosu teste egyszerre csak kiegyenesedett, de a másik pillanatban már mélyebben hajolt a korlátra és ujjongó hangon kiáltott a férjére:

— Nézd csak nézd... ottan... édes...

A hajót szegélyező fodros habok közül delfinek bukkantak fel, pikkelyes hátuk ezüstös fényben csillogott a rájuk tűző napsugártól, a gyöngyöző hullámokhoz néhány pillanatra hűtlenebb lettek és vidám szökkenésekkel hempergöztek a levegőben. Aztán szempillantás alatt újra eltűntek majd ismét fölmerültek egészen a víz színéig és versenyt usztak a nyugodalmasan sikló ércpalotával. A fiatalok a korlát mellett szomjas

tekintettel bámulták a nagy halak játékát. Az asszony karja szenvedélyesen ráfodott a férfi derekára és mire a delfinek eltűntek előlük az ajkuk szerelmesen, majdnem öntudatlan összeforrt...

Ez a csók megrebbentette képzeletemet, mely már hánytorgatta a gondolatokat a hajón utazó asszonyokról s férfiakról, égő szerelmükről és az ábránd szárnyain váratlan megnyílt előttem a múlt és a káprázatok utjain felvonult előttem rég feledett, pernyetakart ifjúságom.

A mély ködből asszonyi alakok bontakoztak ki és egyenkint, sokasodva közeledtek felém. A járásuk a távolból még libegő volt, de ahogy képzeletem megakadt rajtuk, már szállodtak, keringtek tekintetem előtt. Eleintén a szőkék jöttek, az érzékenyek, az ábrándosak, még a tekintetük is lilomos volt. Elhozták magukkal újra a holdas éjszakákat, a sugaras gyönyöröket, a büvös nyáréjeknek megejtő illatát. És lehullottak előttem, mint szellőrezdülésre a fehér akácvirágok... Helyükbe léptek a barnák, a parázsszeműek és délcégek, akiknek ölelése szenvedélyesebb volt, mint rekkenő nappal a kipattant villámsugárnak és napfénynek ütközése. A karjuk, a csókjuk izzó és kemény; a szemükben a csillagos és a sötétlő kárhozát. Nyomukban, velük suhant az elégett időknek perzselő fuwallata... És fölmerültek a tűzhajúak. A lobogó szellem volt a megjelenésük; a kezük érintése, a fojtott sóhajuk az égető láng. Koronás fejükről illat áradt, mely bujtogatóbb volt, mint a szűz leány csókja és százszor győzedelmesebb, mint a dacról önrézt...

Fölkerült képzeletem kibontott vitorlái hirtelen egy leány felé vittek és a káprázatok játéka elillant...

okozó anyagok rohamos szaporodásával, minden ilyen eset súlyos természeti járványnak válhatik kiinduló pontjává.

Oly intézményeknek, vagy berendezéseknek létesítésének, melyeknek az ily veszedelmek elhárítása a rendeltetésük, elválogatása, ellenzése, vagy éppen megakadályozása legnagyobb, legkárhözhatóbb bűn önmaguk és a társadalom ellen.

Mindezt én akaratom ellenére ismétlem, hogy további fejtegetéseim jogos, sőt szükséges voltát újból és újból igazoljam.

A közegészségügy, sajnos, mindeztől még mostoha gyermeke volt törvényhozásunknak és így senkit sem sérték, ha általánosítva mondom: igen kevés, jóformán semmi sem történt az idétlen vézna 1876. XIV. t. c. megalkotása óta ez irányban.

Nálunk Debrecenben e silány törvényvázlatnak is csak 1886, tehát tíz év után mutatkozott némi hatása megalkotásán, máig is érintetlenül fennálló egészségügyi szervezetünk.

Anélkül, hogy bárkit legtávolabbról is sértő szándékkal illetnék, mondhatom e szervezet soha jó, még csak kielégítő sem volt, sőt az akkori átkos rendszer alatt mihamarabb politikai kortes célokra felhasználatván: még ama csekély belső értékéből is csak vesztett az idők folyamán.

Evek hosszú során sokat küzdöttem, sokat irtam és beszéltem ez ellen; de hatalom teljében tobzódó büns rendszerrel süket fülekre találtam, sőt valóságos üldöztesnek voltam kitéve nyílt, őszinte szóki mondásomért.

Az új rendszer küszöbén egy kis füzeten tömör sorokban kifejezetten mit várunk e téren az új alakítástól az egészségügynek egész vonalon újjászervezését és mindenek előtt korunk színvonalán álló egészségügyi törvénynek alkotását sürgetve.

Sajnos belügyminiszterünknek N. m. gróf Andrássy Gyulának minden alkalommal dícséretesen kiemelendő buzgalma dacára e téren keveset remélhetünk; mert mind világosabb előttem, hogy nem ez még az új rendszer. Csupán az átmenet meglehetősen köztűnnyel.

Mindezenáltal nagy haladás, mikor végre belügyminiszterünk akként nyilatkozik, hogy annyira beleélté magát a közegészségügy szövevényeibe azok annyira lelkéhez forrtak

miszerint szent meggyőződése a reformszükségét adta e téren.

Ez pedig tekintve a nagy férfiú szilárd jellemét, rendíthetetlen kitartását; elég garancia a jövőre nézve, ebben megnyugodhatunk.

No de hogy állunk a téren szeretett városunkban, hol találunk megnyugvást hogy valaha is jobban felkarolják az elarvult közügyet? Semmi vigasztaló jelet nem látok! Semmi irányító, vezető talentumot a hivatott tényezők között nem észlelek! Avagy talán csak a nagy nyilvánosság előtt zárják el világ rendítő nagy terméket?

De lássuk szép sorjában

Maga az a körülmény hogy dacára az egészségügyi szervezet folyamatban levő módosításának illetékes tényezőket mi sem tártja az egészségügyi főnök a főorvosi állásnak mielőbbi sürgős betöltésére; megvallom engem nagyon aggaszt.

Hiszen ha valahol valamiben így itt e kérdésben igazán helyen való lenne a gyors és erőyes vitékezés, mert eltekintve attól, hogy a letűnt darabont korszak amugy is eléggé hátráltatta ezt: ma volna legelőször szükségünk vezető irányító tehetségre, teljes odaadó buzgó közreműködésére egy arra hivatott főorvosnak.

Most még a kinevezendő főorvosnak elvei irányának érvényesíthetne egészségügyünkben újkorszakot inangurulhatnánk és minden legjobb tudása és belátása szerint cselekedni, természetesen jogos várakozással legteljesebb felelősséggel terhelhetnők. Mily más lesz a helyzet ha most midőn sajnálatos kell bevallanom alig van bárkinek is a hivatottak közül legcsekélyebb sulya és befolyása e specialis kérdés eldöntésére, rólunk határozni, fiskális észszel. Alkónak módosítani egészségügyi szervezetet és majd bevezetni tények elé állítván követelni fogjuk a kinevezendő főorvostól, hogy e szervezettel teremtsen jó közegészségi viszonyokat.

Bevallom, ezt fonák dolognak tartom és nem bírom megérteni, hogy Wespriény főispán ur, aki pedig az egészségügyi kérdések iránt helyes érzéket árult el Hajdúvármegye közegészségéről csak nem rég kiadott évi jelentésében — mért nem szorgalmazza ha kell, ez állásnak mielőbbi betöltését. Megjegyzem ez aggodalmammal nem álok egyedül, mert kivált egyik fővárosi

lapban ez alapon már egy ízben eléggé el nem ítélhető gyanúsításokkal is illették őt: már pedig az ily sértő és — akarom hinni — igaztalan vádak és gyanúsítások csakis debreceni ember tollából eredhetnek.

Dr. Burger Péter.

Apróságok

az alispánválasztásról.

Másodszor szavaztak és az egyik megyebizottsági tag, aki az első szavazásnál Somossy Bélára szavazott, másodszor Kovács Gyulára adta le szavazatát.

— Hogy tehetett ilyesmit? — kérdezték tőle.

— Hát ezt már így tettem.

— Hát ez az elvűség? Ez a pártfegyelem?

Ez az adott szó?

— Hát bánom is én uram. Azt már csak nem tehetem, hogy egy napon kétszer bukjak!

Délután az „Angol Királynő” kertjében ünnepelték az újonnan megválasztott alispánt. A felköszöntők egymást érték, sőt már a vad-tosztok jártak javában, mikor Wespriény Zoltán főispán felkerekedett.

— Ne menj még el méltóságos uram — marasztalta az alispán.

Már-már kifelé indult a főispán, mikor a Magyar Kálmán rázendített a Kossuth-nótára. A távozni készülő főispán, amint a nóta a fülébe-lelkébe csapott, hirtelen visszafordult.

— Ez elől a nóta elől már csak nem szökhettek meg! — mondotta és visszaült a helyére.

Hajdu-böszörmény városából csak 7 szavazatot kapott Kovács Gyula. Esett is sok korholó szó miatta. Megsokallotta végre az egyik böszörményi magyar és kifakadt:

— Hát 1867-ben is csak 7 függetlenségi képviselő volt, ma mégis a függetlenségi párt van többségben. Mi is csak heten jöttünk ma Böszörményből, délre mégis mi lettünk többségben...

Erre az érvelésre aztán nem lehetett szólni.

Pohárköszöntő akadt természetesen bőven. Ar-

A tenger végtelenségét megszakította egy magasra meredő sziklás épület: a világító torony, melynek aljában, szikrázó napsütésben, zöldre festett fapadon ült egy leány. Annak kellett lennie.

A hajó már egészen közelébe ért a toronynak és a sziklás épület magányos lakója csudálkozva nézett reánk bolygó idegeknek. Fehér, hótiszta ruhájában, övezve és elzárva a tenger közepén, olyan volt, mint egy ideodort, idejött száműzött lilium.

A kezében, öbe eresztve kézimunkát tartott... A színes selyemfonalak tarka szövődésénél vajjon milyen színes sejtelmes hangulatból született gondolatok szövögethetik a tenger leányának méla ábrándjait? E roppant magányosságban nesztelen csendben vajjon mire gondolhat? Milyenek a vágyai, mi játszhatik a lelkével? A tenger nyugalma visszaverődik e a szívében, talán akkor, midőn háborog, hullámszába induló vértől, vagy elesitul akkor, ha a bösz hullámok tarajosodva ostromolják a tengerbe ékelt sziklavárat? Gondol-e néha a szerelmre, ha estenden kiül a zöld fapadra és a holdvilág gyöngéden leborítja ezüstös palástjával, boldog nyugalomban pihető kedvesét a tengerre? Gondol-e ekkor a deli ifjura, aki eljönne érte és kiszabadítaná rabságából? Hogy fogadná? Ráborulna? Megölelné és a fehér lelkét rálehelné esőkjára, mikor lovagját üdvözölné? ... Milyen lehet a csókja az ő csókja! melyért messzi tengerre kellene szállani, melyben virágzó évek sóvárgása, feltörő szüzessége rejtőzik? ... És nem szállanak esőnakokra az ifjak, hogy fölkeressenek a tenger menyasszonyát, akik itt eihaladnak?

Az elvesztett esők lélekjáró kísértet; feledhetsz mindent, a viharos évek

nagy szerelmeit, az igézetes asszonyok sorvasztó ölelését, a mamorban elsuhanó órák üdvöt osztó perceit; az elvesztett esők ott fog égni mindig ajkadon minden mi mögötted maradt, hidegen tekint feléd, de kiegészít szíved újra földobog, ha az elvesztett esők rálehel rejtelmes, meg nem ismert forrását megfakult emlékeidre...

Ujra nyílnak a lila orgonák és a fehér akácok. Az ablakunk előtt ezüstös olajfa lélekzik... Májusi alkonyat volt. A napgolyó már mélyen aláhanyatlott az égboltozaton és a virágok felszabadultak. Kelyhükből kiáradt az élet és illatos öleléstől bujálkodott a levegő.

Az árnyas szobában, a kitárt ablakok mellett ott állottunk, én és a leány. Hőfehér ruha volt rajt: is... Halkan, csak éppen suttogva beszélgettünk: én is másról, ő is másról. A szavunk sem arról beszélt, amiről a lelkük. De suttogtunk, sietve, szorongással, hogy el ne érjen banúnket: — a csend.

Barna arcán világított a sötét pir és nagy fekete szeméből reámsugárzott szerelme. Acélos haja bőséggel omlott a vállára és illata beléolvadt a künn nyíló orgonák, akácok illatába. A szívünk már teli volt ékes vallomásokkal, az érzések árjagyönyörű gondolatokat sodort agyunktól, a lelkünkig... de beszélni nem tudtunk, csak suttogtunk, akadozó, sáhajba halkuló hangon. A szavunk aztán egyszerre elfogyott és megfogtam a kezét. Ránk szakadt a terróság... Az erőnk elhagyott és a leány küzködve, de elgyöngülten reáhajolt a vállamra. Körülöttünk nem volt senki más — csak a csend... Elgő arca az enyémen feküdt. Szerelmes vágyakozása izzó üzenettel szállott át ajakáról ajakamra kinalta, s pillanat boldogságáért áldozatul felajánlotta, ajakának ragyogó tisztaságát. Reszkető tes-

tének lüktetése keresztül viharzott testemen, karja szilaj szoritással körömfonódott és éjsötét haja fürtökre omolva ráborult arcomra. Egymáshoz simulva, a fiatalság fölébredtűzében, lobogtunk mámorosodva és tehetetlenül. O akákn pedig már nőttek az árnyak és mi némán, mozdulatlanul még mindig bucsuztattuk az alkonyt. Szerelme, ahogy most kivirágzott előttem, ez odaadó édes kívánság volt, forró teste ott pihent karjaim között és csendes megadásából éreztem, hogy vár valami boldogságos eseményre, amiről szüzi álmaiban álmodozott, amire ki-gyulladt képzelettel, szemérmes sejtelmekkel készülődött. És én, a gyáván kételkedő, nem esőköltam meg a leányt.

Leszállt reánk az este. A nap, a tenger napja már megnagyobbodott az égboltozaton és lassu mozdulással esuzott-esuzott a vizek fölé. A fényességéből színek törtek elő és tarka árnyalatokkal megfestették az ég kárpitját. Tüzes sugarai megnyhültek és könnyebb, üdőbb lett tőlük a levegő. A tenger készült a egyszerű találkozásra. Szendergő arca fölragyogott, hogy bolygó kedvese újra visszatér hozzá. Hullámain fölékesítette narancsvörös, ezüstös kék és tűzarányos csikokkal és fehér köveit, a folszálló párákat elébe küldte szerelmességének fogadására. Az elfáradt nap kipirult, ahogy mindinkább közeledett a tengerhez. A libegő párák elérve a napot, kitérték fehér karjait és meglelték anyjuknak hűsleges kedvesét, aztán körülfogták, sietteték a bolygó vándor: fáradt utjában. A nap már ráhajolt a tengerre, de arcát még egyszer fölemelte az ég felé és sugarat hintett a bágadt holdra, a reszkető csillagokra, káprázatos színeit még egyszer rálehelte a kéklő égboltozatra, mely fénylett.

ról beszéltek éjfél felé a mulatozó alispán-ünneplők az orfeumban.

— Mégis az Orosz Pista, a mitepércsi főjegyző beszélt a legszebben — mondotta az alispán.

— Hogy-hogy? — szóltak megrökönyödöttен dorogi Loógh Béla és pohárköszöntőkben utazó társai.

— Hát csak azért, mert Pista kijelentette, hogy ő a szavalatát majd írásban adja be, mert amíg bor van előtte, nem ér rá beszélni.

Az asztal felett a szoboszlói főkapitány a nőlen, megyei tisztviselőket kezdte ki, akikre reménykedéssel tekintenek a debreceni kisasszonyok.

— Nőtlen ember az alispán, a főjegyző, a II. és III. aljegyző, Rózsa Ernő szolgabíró stb. — szavalta.

— Hát a főkapitány nős ember? — kiáltja oda valaki az asztalvégről.

— Sajnos — feleli önfeledten a főkapitány egyik szomszédja.

Roskó.

H I R E K.

Boda volt kormánybiztos ügye.

Az elismerő levélke.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt péntek este tartott értekezletén tárgyalta az idei költségvetési javaslatot. A részletes tárgyalás során szóba került Boda Dezső budapesti rendőrfőkapitány ügye is, aki tudvaleg debreceni kormánybiztos volt a darabont-rémuralom alatt. Az ügy tárgyalásáról a függetlenségi párt hivatalos lapja a „Budapest” a következő tudósítást közli.

Somogyi Aladár a belügyi tárca rendőrségi tisztségéhez szól. Kifogásolja, hogy a belügyminisztériumban még számos olyan tisztviselő van alkalmazva, akik az alkotmányellenes kormányban nagy szolgálatokat tettek, a darabont-kormány alatt valóságos kopószerepet játszottak. Ezeket haladéktalanul el kellene távolítani. Az eltávolítandók közé kénytelen sorozni dr. Boda Dezső, Budapest székeséfváros államrendőrségének főkapitányát, aki a darabont-kormány erőszakosságát szolgálta. (Helyeslés.)

Andrássy Gyula gróf: Azt tartja, hogy Boda Dezső nem követett el meg nem engedett dolgokat. Hiszen Kovács József, Debrecen város polgármestere, az ottani függetlenségi párt vezető embere, köszönő levelet intézett Bodához, melyben elismerését fejezte ki a kormánybiztosi szereplése idején tanúsított tapintatosságáért. Most tehát nincsen ok Boda elbocsátására, mert mindenben a szabályokat tartja szem előtt. (Zajos ellenmondások.)

Bakonyi Samu: Észrevételeket tesz a polgármester levelére. Tiltakozik az ellen, mintha Debrecenben Boda mellett hangulat lett volna, tiltakozik az ellen, hogy Bodának éppen debreceni viselkedése szolgáljon mentésgeül. Hiszen kormánybiztosi szereplése alatt valóságos rémuralmat teremtett Debrecenben. Reámutatott ezután egyes dolgokra, amelyek bizony éppen ellenkeznek a sokat hangoztatott tapintattal. A polgármester levele úgy keletkezett, hogy Boda távozásakor búcsulevelet intézett a polgármesterhez, aki természetesen udvarias hangon válaszolt. (Helyeslés.)

Andrássy Gyula gróf: Nem helyesli ezt a hangot. Ha Boda Dezső visszaéléseit követett el, adjanak be ellene panaszt, ő azt megvizsgálja és igazságosan fog dönteni. (Zaj. Nyugtalanosság.) Folytonosan tartó, zajos közbeszólások között felolvassa Kovács

József debreceni polgármester levelét, amely általános megbotránkozást kelt.

Hadik János gróf államtitkár: A tisztviselőket csak fejelemi uton lehet elbocsájtani. Nem helyesli azt, hogy itt egyeseket kipécézznek. Ha retorziót akarunk a régi rendszer ellen, hajtsuk ezt végre minden vonalon.

Holló Lajos, A debreceni polgármester levele megbotránkozató. Ha Boda megmarad állásában, akkor nem szolgálunk jó példával. Boda exponált közege volt az alkotmányellenes kormányban, most pedig bizalmi állást tölt be. Bizony részolgalt arra, hogy eltávolíttassék. Kéri a belügyminisztert, ne vállaljon közösséget ezzel az emberrel. (Helyeslés, percekig tartó nagy zaj.)

Andrássy Gyula gróf: Boda nem váltalt Debrecenben politikai missziót. A feladata az volt, hogy eruálja a tetteseket, a kik a Kovács Gusztáv elleni támadásban részt vettek. Kijelenti, hogy ő maga (Andrássy gróf) a nemzeti küzdelemben sehol és sohasem vonult félre és teljesítette kötelességét. Most a küzdelem lezajlása után megváltozott a helyzet. Rendíthetetlen meggyőződése, hogy Boda Dezső nem szolgált rá, hogy elbocsátsák. Ha azonban azt mégis követelnék, akkor ő a maga személyére nézve levonja ebből a konzekvenciát. (Zajos ellenmondások.)

Endrey Gyula: Hangsúlyozni kívánja, hogy itt nem a belügyminiszter személyéről van szó, iránta a függetlenségi párt bizalommal viseltetik és kéri is ezt kifejezésre juttatni. (Lelkes éljenzés)

Kossuth Ferenc: Kimondja határozatilag, hogy a függetlenségi párt gróf Andrássy személye iránt a legteljesebb bizalommal viseltetik. (Helyeslés.)

Megölték a kutyák.

Az alkohol áldozata.

Az alkohol pusztító hatása a legkülönbözőbb alakokban jelentkezik. Azon a gyilkos romboláson kívül, amit a szesz az emberi szervezetben véghezvisz, igen sok azon veszedelmek száma, amikbe az alkohol követett uton dönti bele az embereket.

Egy hatvan éves öreg ember lett tegnap áldozatává iszákosságának. Részeg állapotban éjnek idején botorkálva egy ismerőshöz, elterült a földön és reggelre kelve borzalmasan szétszakgatott testrészeit találták meg a járőrelők.

A kutyák harapdálták össze és a szerencsétlen ember szörnyű halált halt.

A borzalmas eset részletei a következők:

Görögszállás községben minden gyermek ismerte a falu egyik polgárát, a hatvan éves Ignác Gábort. Az ősz ember az utóbbi időben nagyon neki adta magát az ivásnak. Gyakran lehetett látni az utcán mámorosan támoltyogva. Sőt az sem tartozott a ritkaságok közé, hogy Ignác Gábor annyira felöntött a garatra, hogy a járőrelők személtára elterült az utcán.

Kedden éjjel is kellenél jóval többet ivott az öreg Ignác Gábor és mámoros fővel éjfél körül az a gondolata támadt, hogy ő elmege régi ismerőshöz a község határában lakó Venter Mórhoz, akinek ő multkoriban egy kutyát adott, de most vissza akarja írni, mivelhogy annak ugyanis elég kutyája van.

Elindult Ignác Gábor és bizonytalan, ingadozó lépteivel csak hosszas gyaloglás után jutott el Venter Mór távolfekvő portájára. Ott már mindenki mélyen aludt.

Az öreg Ignác bebotorkált az udvarra és a sötétben eljutott az istálló ajtajáig, ott

azonban megbotlott elveszítette az egyensúlyát elterült a földön.

Az alkohol ekkorára már annyira a fejébe szállt, hogy nem volt képes felállni. Tehetetlenül feküdt a földön, amikor az udvarban ólálkodó kutyák megnesszelve az idegen ottlétét, hangos vonítással odarohantak és a földön fekvő öreg emberre vetették magukat.

Borzalmasan összeharapdálták a szerencsétlen embert, a testét valóságos székkel szedték és az összeharapdált véres testrészeket széthurcolták az udvarban.

A házbeliék reggel találták meg az udvaron a szerencsétlen Ignác Gábort szétszagotott holttestét. Venter Mór előadja, hogy ő hallotta a kutyák feltűnő vonítását de nem gondolván semmi rosszra, nem ment ki az udvarra. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy Ignác Gábor szörnyű haláláért kit terhel a felelősség.

Vasárnapi istentiszteletek. Holnap, vasárnap az istentiszteletek sorrendje a következő: A Nagytemplomban prédikál Szabó Zoltán segédlelkész, a Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a Kossuth utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az Ispóty templomban Szele György lelkész, a Szegegyházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár a Csapó kertben Kovács János népiszkolai felügyelő és a Homokkertben Miszti Mihály főiskolai senior.

Tulipánkert-szövetség. Az országos tulipánkert-szövetség ma a következő átiratot intézte hozzánk: Mélyen Tisztelt Szerkesztőség! Teljes tudatában vagyunk annak, hogy a mélyen tisztelt Szerkesztőség is áthatja a „Tulipán Szövetség” zászlajára irt — a magyar közgazdaság és kultúra fejlesztése — nem hajtható végre egy pillanatnyi lelkedés eredményéből, mert ahhoz a magyar társadalom szívós kitartása és buzgalma szükséges. A „Tulipán-Szövetség” munkája eredményes csak úgy lehet, ha mögötte az egész magyar társadalom szervezeten, áldozatrakészen áll. Annak a nagy felbuzdulásnak, amely a Tulipánkert elnevezés alatt az egész világot csodálatba ejtette, nem szabad pusztán szalmalángnak lennie, nehogy elleneinknek, akik nem hisznek a magyarok kitartásában — ez esetben is — igazuk legyen. A „Tulipánkert Szövetség” elnevezéshez oly nagy nemzeti erő fűződik, amelynek hasznosítását elmulasztani, igazán nagy bűn volna. A nemzet áldozott eddig is, de áldozatkészségére a jövőben is szükség lesz. A „Tulipánkert-Szövetség” közgazdasági és kulturális programját maga a nemzet fogja megszabni a módot is fog keresni a vezetőség, hogy a közel jövőben arra a nemzet fel is hívassék, így akarván elfojtani azon gyanúsító hangokat, amelyek a nemzetet elhárítani akarják, hogy a „Tulipánkert-Szövetség”-hez begyűlt ősz szegek egyéb célokra használtatnának fel, mint amire — programja alapján — a nemzet akarata rea szentelni óhajtja. A magyar sajtó a legnagyobb faktor a nemzet cselekvésének irányításában, szószólója a hazafias érzelmeknek. Azt hisszük, nem tévedünk abban, hogy a mélyen tisztelt Szerkesztőség osztozik ezen sorainkban nyilvánított véleményeinken s ez indít bennünket arra, hogy felkérjük a mélyen tisztelt Szerkesztőséget, méltóztassék főkjaink megalakulását és azok hazafias működését támogatni, s nekünk segédkezni abban, hogy egy hatalmas szervezettel kezdhesük meg fontos hazafias feladataink végrehajtását. Hazafias üdvözlettel a „Tulipánkert-Szövetség” elnöksége. Bathányi Lajosné

Emlék-ünnepély. A „Petőfi-dalkör” augusztus 2-án, a debreceni csata évforduló napjának ünnepelésében, a főisko.

Uzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat melyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

lai ifjuság által megállapítandó program keretén belül részt veendő. Este pedig a nagyerdői vígadó nagytermében, a nagyerdői és kerti nyaraló családok részvétele mellett hazafias estélyt rendez, melyre a dalkör rendező hű közönségén kívül a kintlakó családok is készülnek és az öreg 48-49-es honvédek is megjelennek. A nappali ünnepély sorrendjét a főiskolai nemes tanuló ifjuság rendező bizottsága s más testületekkel egyetértőleg állapítja meg, az estély műsorát pedig a Petőfi dalkör rendezősége most állítja össze és a meghívók a jövőhét végén bocsájtatnak ki.

— **Az országos függetlenségi-párt új tagjai.** Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt kültag felvevő bizottsága Károlyi István gróf elnöksége alatt tegnap, este hat órakor kültag-felvevő ülést tartott, amelyen a következő kültagokat vette fel Debrecenből: Steiner Gábor nyug. honvédeztudós, Kovács József polgármester, Oláh Károly tanácsnok, dr. Burger Péter orvos.

— **Elhunyt képviselő.** A képviselőháznak egyik érdemes, nagy képzettségű tagja hunyt el váratlanul. **Pisztory Mór,** Kolozsvár város országgyűlési képviselője ma éjjel 2 órakor szívizélhűtésben meghalt. — **Pisztory** a Kalazantinum piarista papnevelő intézet refektóriumában vacsorávolt. Komáromy theológiai tanár és Török Imre dr. társaságában. — Vacsora után rövid idő múlva ugyancsak a papnevelő intézetbe aludni tért. Éjjeli 1 órakor rosszul érezte magát, felkelve a házmesterhez ment elpanaszolván baját. Nyomban orvosért küldtek, de Pistory időközben meghalt. Családjával, mely Sztanán tartózkodik, csak reggel tudták a gyászos esetet távirati úton. A városban csak reggel terjedt el a híre a közszereiben és közbecsülésben álló képviselő halálának s mindenütt igen nagy részvétet keltett. A halál hírére nyomban értesítették Justh Gyula képv. házi elnököt, valamint Pozsony városát, ahol Pistory szintén általános szeretetben részesült. A képviselőháza, valamint a függetlenségi párt klubjára a halál hírére kitűzték a gyászlobogót.

— **Amit a jobb tud, ne tudja a bal.** Sokszor szokták következetlenséggel vádolni a tanácsot. Olykor végtelenül, de olykor jogosan is. Az alábbi eset is erre vall. **Sigér Imre** volt már kétszer is rendőr, de szabálytalanságokért elbocsájtották a szolgálatból. A múlt hónapban újra felvételért folyamodott. Kovács József polgármester elutasította. Helyesen is. Most az illető megtudta, hogy a polgármester nincs itthon, újra beadta kérvényét és Vecsey Imre főjegyző, helyettes polgármester, aki a polgármester intézkedéséről bizonyára nem tudott visszafogadta a város szolgálatába. Az ilyen homlokegyenest ellenkező intézkedések koránt sem szokták emelni a közigazgatási hatóság tekintélyét.

— **Házasságkötések és kihirdetések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: **Kocsis József—Deák Rozáliával,** **Csekő János—Szabó Máriaival,** **Nagy Dániel—Kovács Juliánnával,** **Gebel Ferenc—Szekeres Juliánnával,** **Ferrás Zoltán—Ottó Vilmával,** **Kálmán István—Nagy Juliánnával,** **Halmi Kálmán—Kardos Máriaival.** Ugyanezen idő alatt kihirdetés végett jelentkeztek: **Karsai István—Vida Eszterrel,** **Povidló Sija—Schönberg Linával,** **Kálló Gyula—Szigeti Agnessal,** **Sebő Dezső—Bancsik Máriaival,** **dr. Scholtz Elemér—Répászi Etalkával,** **Laszki József—Weisz Juliánnával,** **Kis Tóth István—Daku Máriaival,** **Malatinszki Sándor—Domokos Juliánnával.**

— **Vadásztársulati gyűlés.** A debreceni vadásztársulat július hó 22-ik napján délelőtt 10 órkor a Városháza nagy tanácstermében tartandó közgyűlésére. Tárty: 1. Évi jelentés. 2. Alabszabály módosítás. 3. Tagfelvétel. 4. Múlt évi számadás felülvizsgálata. 5. Költségvetés megállapítása. 6. Vadkamara kijelölése. 7. Indítványok.

— **A fővárosi Orfeum társulat.** Debrecen szálloda igazgatóságának mégis sikerült Viola Gizát a legjobb magyar komikánót néhány napi vendégszereplésre szerződteni. Viola tegnapi fellépése várakozáson felül sikerült. A közönség tombolt, úgy hogy kénytelen volt szólóját háromszor megismételni. Ezen kitűnő komikánó nagy előnye az is, hogy eltérőleg az arista szokástól, naponta új és új mulattató alakokat prodíszál. Tudomasunkra jutott, hogy ez az igazán jó társulat, amely a debreceni közönség rokonszenvét oly rövid idő alatt megnyerte városunkat elhagyni készül. Kár volna érte, mert nagyon sok kellemes estét szerzett a közönségnek. Jól tenné Harangi vendéglős ha maradásra bírná a társulatot.

— **A kereskedő ifjak társulatának dalköre** augusztus hó 4-én tartja a nagyerdői Dobos pavillonban nyári dalestélyét, melynek sikeréért nagyon készülnek a dalosok; hogy az ott megjelenő kedves közönség kellemes emlékekkel távozhasson el.

— **Kirándulás a Bocskai kertbe.** A Szent László dalegyletnek e hó 15-én délután a Bocskai kertben rendezendő hangversenye alkalmával Karacs Imre színházunk ünnepelt hős tenorja is közre fog működni több népdallal és opera darabbal, azonkívül Barabás Károly kedvelt tagja színházunknak trefás kupliákat fog énekelni. A kik még eddig a kibocsájtott aláírási íveket nem vették igénybe és a társas vacsorán is részt ohajtanak venni, azok vasárnap délig Kovács Károly egyleti karnagynál még aláírásukat eszközölhetik. A hangversenyre jegyek pedig a pénztárnál lesznek kaphatók.

— **Halálozás.** Pap László, az „Arany Bika” kapusának 20 éves Ilonka leánya hosszas szenvedés után elhunyt.

— **Elvi határozat a betegsegélyző pénztárakról.** A belügyminiszter elvi jelentőségű határozatként kimondotta, hogy abban az esetben, ha valamely egyéni vállalatnak betegsegélyző pénztára van és a vállalat általában részvénytársasággá, akkor ennek a jelzését a pénztár címében fel kell tüntetni és erre külön kormányhatósági jóváhagyást kell eszközölni.

— **Népesedés.** A hét folyamán az állami anyakönyvi hivatalban összesen 46 születés 21 fiú, 25 leány és ezzel szemben 51 halálozás jelentettek be. Így a lakosság száma e héten természetesen uton 5-el eselkint.

— **Mert a foga fájt.** Géczi Mihály devecsei gazdaember afölötti elkeseredésében vált meg az élettől, hogy foghuzása nagyon balul ütött ki és roppant fájdalmi voltak. A saját házának padlására akasztotta fel magát. Mire hozzátartozói észrevették, már halott volt. Felesége és több gyermeke gyászolja az öngyilkost, akit fogfájása a halálba kergetett.

— **Elvesztett váltó.** Ma délelőtt Fuchs János asztalos mester János nevű 13 éves fia a Posta-kert 4. számú háztól az Arany János-uncán át a Piacig elvesztett egy 200 koronára kiállított és Fuchs János és neje által aláírt váltót. Minthogy az már ugyanis értéket veszített, kérik a becsületes megtaláló a váltó visszaadására. Elyben figyelemztetjük a pénzügyintézeteket és magánosokat, hogy ilyen váltót ne számitoljanak le.

— **Csavargó leány.** Korán a bün útjára tévedt Nagy Klári 16 éves viruló szépségű leány. Az éjjel a Petőfi-téren a rendőrség letartóztatta.

— **Verekedő szomszédok.** Hajdudorogról jelenti levelezőnk: A háza előtt üldögélt tegnap Volacsár Ferenc itteni lakos, mikor arra jött Mócsi István földmives. A járásán meglátzott, hogy a kosmából jön. Valószínűleg innen nyerte azt a nagy bátorságot, hogy odakiáltotta Volacsárnak:

— Most leszámolunk!

— Hát számoljunk . . .

Ez volt a válasz. Volacsár ugyan nem tudta, hogy mi számolni valója lehet vele Mócsinak, de ez utóbbinak valami sérelem motoszkált a fejében. Főlemelt bottal rohant Mócsi ellenfelének, aki az ily heves és

gyors támadásra készületlenül, nem is tudott hirtelen védekezni. A két ember átfogta egymást és dulakodás közben a földre estek. A ház előtt levő hidon henteregtek, miközben beleestek az árokba, ahol a sáros víz belepte őket. Itt elbocsájtották egymást, mire Mócsi néhány ütést mért botjával Volacsár fejére, akit elborított a vér. A támadó elmenekült, a sérültet pedig a zajra kirohant házbeliék bevitték, megmosdatták és fejét bekötötték. Volacsár jelentést tett a csendőröknek, akik a vizsgálat megtartása után súlyos testisértés miatt jelentették föl Mócsi Istvánt a debreceni járásbírósnál.

— **Fekete gyász női nyakláncok függők és mellük Mentze áruházában a legszebbek Kossuth-utca 4. sz. 361—4.**

— **Előkelő hölgyeknél,** nemkülönbön legegyszerűbb polgári ökné egyformán fontos. sőt szükséges, hogy arcbőrük ápolásánál különösen ügyeljenek arra, hogy által más anyagokból készült szépitőszereket ne használjanak. Ezt elkerülendő, vegyék a Balassa-féle ugorkatejet (kapható minden nagyobb gyógyszerárban, üvegje 2 koronára), mely teljesen ment minden káros hatású szertől és az arcbőr: mindig frissen és tündén tartja. Szepítőt, májfoltot, kiütést már 2—3-szori bekenés után eltávolít. Minden hölgynek nélkülözhetetlen. Postán küldi Balassa Kálmán gyógyszerára Budapest, Erzsébetfalva. 180—2—2.

— **Gyönyörű művészi olajfestményeket** sikerült nagy mennyiségben igen jutányos árban megszerezni. A több ezer darab művészi festett kép állandó képiállításunkban ingyen megtekinthető. 86 ctm. magas és 48 ctm. szélességben darabonként poton 5 fttért, mahagoni vagy arany keretben míg a készlet tart, beszerezhető Bikel és Radovánovics, Piac-u. 59. sz. 353—x—12

— **Modern szálloda Debrecenben.** Örökös volt a panasz, hogy a debreceni szállodák képtelenek voltak a nap-nap mellett növekedő idegen forgalomnak megfelelni. E bajon vélt segíteni Márkus Jenő az előnyösen ismert Dráher sörcsarnok és Központi szálló tulajdonosa. A Piac utca 47. számú ház emeletét hozzácsatolta a már meglévő szállodához. A szomszédos házat a modern kor igényeinek megfelelően szobákká alakította át s minden elképzelhető kényellel, pazar fényvel rendezte be. A központi szálló jelenleg 36 szobából áll. 863—20—17.

— **Papa, Mama, Baba, Mentze Kossuth-utca 4. szám.** 361—10.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

Budapest, július 14. Justh Gyula elnök 10 óra után nyitotta meg az ülést. A képviselők kevés számmal voltak jelen, a kormány részéről megjelentek Wekerle, Kossuth, Zichy, Josipovits, Jekelfalussy és Andrássy miniszterek. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után harmadik olvasásban is elfogadták az új kereskedelmi szerződésről és állategészségügyi egyezményről szóló javaslatot. Ezután a költségvetéstárgyalása következett. Hoitsy Pál előadó a költségvetés sürgős elintézését kéri s felszólítja a Házat, hogy ne késleltessék a vitát, ne hogy ex lex be kényszerítsék az országot. Onku Miklós nemzetiségi bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt s nem fogadja el a javaslatot. Buzáth Ferenc hozzászólásában fejtegeti az elfogadás szükségességét s bár nem elégti ki a javaslat teljesen mégis elfogadja. Utána Lázár Pál (48-as) szólalt fel a javaslathoz hozzájárul, de a kvótá-bizottság eljárását helyteleníti. — Széll Kálmán a bizottság elnöke reflektál Lázár szavaira s kijelenti, hogy a bizottság lelkismeretesen járt el. Még Kovács Ernő szólalt fel a javaslatot védve, mire a Ház általánosságban és részleteiben is elfogadta az előadó javaslatát. Wekerle Sándor miniszterelnök kérte a Házat, hogy első sorban

a kultusz és igazságügyi tárca költségvetését tárgyalják, amibe a Ház beleegyezett. Ezután az interpellációkra került a sor. Petrovics Pál a Lukács féle iskolai rendelet ügyében, Bánffy György pedig a naszói iskola ügyében interpellált. Ulás vége 2 óraker.

Budapesti ügyvédek Polónyi ellen.

Budapest, július 14. A budapesti ügyvédi kamara tagjai közt Farkasházy Zsigmond és Lengyel Zoltán aláírásával ívet köröznek, melyet a fővárosi ügyvédek nagy számban irnak alá, hogy az ügyvédi kamara rendkívüli ülést hívjon össze Polónyi Géza igazságügyminiszternek a képviselőházban a sajtószabadság ellen mondott beszéde miatti állásfoglalás céljából.

Barabás a vasutasok közt.

Budapest, július 14. A VII. kerületben az Eötvös és Barabás párt közti küzdelem mind nagyobb és nagyobb arányokat ölt. Mindkét részről erősen folyik a korteskedés. Barabás ma a vasutasok közt megjelent s beszédet intézett hozzájuk. Eötvös Károly e hó 22-én mondja el program-beszédét.

Az orosz forrongás.

Pétervár, július 14. Sveidowszky tábornok ma az utcán sétált feleségével, miközben egy munkás kinézésű ember elébe ugrott s pisztolyából rá lőtt. A golyó azonban a tábornokot nem találta, hanem a feleségén súlyos sebet ejtett. A merénylő a zavarban elmenekült.

Varsó, július 14. A városban a nyugalom ma már teljesen helyreállott. Az ostrom állapotot próbaképen megszüntették.

Dreyfus rehabilitálása.

Páris, július 14. A kamara óriási többséggel elfogadta a hadügyminiszternek azt a javaslatát, hogy Dreyfust őrnagyi, Picquart-ot pedig tábornoki ranggal helyezték vissza a hadseregbe.

Közgazdaság.

Lótenyésztők figyelmebe. A földmivelésügyi miniszter felhívja azokat a lótenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolcadik évet meg nem haladt kora menő van és azt eladni óhajtják, hogy ebbéli szándékukat 1 kor. bélyeggel elátott beadványban legkésőbb augusztus 10-ig a földmivelésügyi miniszternek jelenték be. Az eladandó menők a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakóhelyéhez képest most is egyes központokon fognak bizottságilag megvizsgálni és megvásároltatni.

Egyes államok cukorfogyasztása. Az egyes államok cukorfogyasztása igen érdekesen van föl feltüntetve a bukaresti kiállításán s aszerint a legkevesebb cukrot Szerbia fogyasztja, ahol minden lakóra évenként 334 kilogramm cukor esik; utána Románia jön 346 kilogrammal, majd Olaszország, hol egy lakóra 351 kgr, Törökország, hol 405 kgr. cukor esik, Görögországban egy-egy lakó évenként 481, Spanyolországban 503, Oroszországban 716, Portugáliában 950, Belgiumban 1326, Franciaországban 1696, Németalföldön 1908, Svédországban és Norvégiaiban 2040, Németországban 2060, Dániában 2784, Svájcban 2844, az észak-amerikai Egyesült Államokban 34 és Angolországban 44 kilogrammot.

Kőbányai certésület. Július 14. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm

felüli sulyban) 115—116 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kgrammon felüli sulyban) 122—123 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm sulyban) 124—125 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) 126—127 fillérig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammig) 125—127 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig) 124—126 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig) 126—127 fillérig. Sertéslétszám: 1906 július 11. napján volt készlet 56.121 drb. 1906 július 12. napján felhajtattott — darab. 1906 július 12-ik napján elszállítottott 523 darab. 1906 július 12-dik napjára maradt készlet 55598 darab. A hizott sertés üzletrányzata: élénkobb.

Nyilt-tér.

Roncegno déltiroiban a Valsugana vasút mellett. 1 és fél órára Trientől 435 méter a tenger színe fölött

Legerősebb arzén vasas forrás,

a legjobb eredménnyel használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérkeringés, női bajok, idegesség és bőrbajok stb. ellen. Minden gyógytá. ban kapható. — Elstrangu gyógyintézet

„Gram Hotel des Bains“ és Parkszálloda

250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel. Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdőóvad ápril 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdőzködére szívesen szolgál a 277—5—12. Fürdőigazgatóság

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszergyöngyök, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. 2 K. 60 fill 121—20
1 " 4 " 80 "

Gyenge a fejlődésnél

vagy a tanulásnál vissza maradt gyermekek ugymint vérszegények magát bágyadtnak érző és ideges túleröltetett munkaság, könnyen ingerlő, korán kimerült felnőttek erősítő szervek nagy eredményrel használják. a

Dr. Hommel Haematogent az étvágy fokozódik, a szellemi és test-erők gyorsan fejlődnek, az összes idegek erősödnek.

Kérjenek határozottan valódi **Dr. Ham-melféle Haematogent**, és ne hadjuk ma-sunk az utánzatoktól félre vezetni. 262—x—11

Regény-Gsarnok.

Az akácfák.

Irta: Kazár Emil.

— Oh bolondos kis lányom. Lesz akácfád, lesz.

— A kertben meg szagos menta, morszika virág, croszlán-szem, mályva...

— Minden lesz

— A kalitkában vörösfejű madár és az énekelni fog.

— Lesz, — mormogta Almás Bence, aki soha sem gondolt mindesekre és el is felejtette.

A gyermek még sem bírt lecsillapodni és tovább beszélt.

— Mikor lesz hó? A fecskék mikor jönnek vissza? Májuskor virágzik itt is az akácfa?

Almás Bence felelt és egyetlen szavá

val sem rontotta el a gyermek hitét és reménykedését. Mindjárt pedig sebes kézzel irt leveleket magyarlakta vidékekre, s kért: töves akácfa, magyar földből hozott virágok magvát vagy küldjék el cserépben, az még jobb lesz. Magyar falusi kertet akar csinálni a háznál.

Lassankint meg is kapta, amit kért. Almás Bence maga ültette el az akácfákat, maga rendezte be a kertét, úgy, amint ott-hon látta. Két hónap se telt el, az ismerős virágok már kinyitak, egy évre az akác is meghozta illatos virágait. Őrszike ugrált, énekelt az első kinyitott fűrtnek és megölegette a fiatal fákat. Három esztendő alatt az akácok már szépen össze is borultak és Őrszike gyönyörűségére évenként kétszer dusan virítottak a pálmafák világában a magyar homok pálmái.

A gyermek nőtt, hanem az orcáját a haves déli nap sem tudta megbarátni, halovány maradt. „Az én akácfaim árnyéka megoltalmaz engem!” — mondta a kis leány áhitatos érzéssel.

— Oh, azok az akácok! — gondolta magában már Bence is, s ilyenkor mélyen elgondolkozott. — Mennyire szereti ez a kis leány a poros, rongyos faluját, de mennyire!

A dohánytermesztő ember üres idejét Őrszike mellett töltötte. Gyöngéden, szeretettel nevelte. Elvitte hosszú utakra, hogy szórakozzék, ismeretait gyarapítsa. A lány azonban visszavágyott a farm-ba, az akácok közé.

A napsugarak elől megint az akácok közé menekült. Egy-egy sugár keresztül tört, aranyfoltokat hintett szerteszét és Őrszike göndörödő haját megaranyozta. Olvasott, játszott és énekelgetett, meg hirtelen elnémult. Az ezüst csöngőü hang mindig az ablakhoz csalta Bence bácsit, aki nagyon megfigyelte, hogy a lány mindig szomorú nótákat énekel.

Tizenkét éves volt az árvaleány, Angolul tisztán beszélt, de azért játéztársakkal nem barátkozott, érdeklődő nének sem akadtak. Gyermekkedő álmok foglalták el — ezt jól tudta nevelőapja, mert ismerte azok forrását, de remélte, hogy idő múltán elfeszlanak. Most már azonban aggodás fogta el a leányka elavenség nélküli természetét miatt. Sovány kis leány maradt s épen mert nagyon emlékeztetett anyjára, a különbséget annál feltűnőbbnek találta Almás Bence. A szájszélek is vékonyak, a szeme sajátságos merengő nézésű, mert nagy a fehére, s az is olykor kékes.

Bence az akácok mellett visszavonulva csöndesen várta, hogy leány énekeiben valamit. De csak halkán dudolt, mialatt babrál-gatott s utoljára tikkadozott, sóhajtott. Bence megfordult s a kerbe ment, melyet Őrszike ápolit. Ott járkálgatni kezdett, s azon töpre-nkedett, hogy mezevegyen-e szomszédban még egy darab földet.

Őrszike körül ott bujkáltak a napsuga- rak. A leányka a derekához hajtotta a fejét. A nap heve la-nyább lett, az ég kékebb, az árnyak hossz b, a közeli erdő sötétült, a fái borzongtak és susogtak — a leányka is susogott. A szél port kavart föl. Az akácfa zizegett és főlseges illatot lehel. A fehér virágok hulltak, mint a gyöngyös.

— Valaki jön? — suttogta Őrszike.

Nem. Hanem itt jár Bence bácsi egy csomó virággal, de a bánatos gyermek nem vette észre. Nevelőapja letette mellé a virágot.

— Azt hittem valaki jön, hogy elvigyen engem, — mondta önmagában, de elég hangosan a gyermekeleány.

(Folytatjuk.)

Pénzkölcsön.

minden összegben, mindenkinek, kötelezvényre, váltóra, butorra, életbiztosításra, betáblázásra 3 1/2 4 és 5%-ra. Részletfizetésre. Lölhoffel G. Berlin W. 35. Válaszbélyeg küldendő.

347—30—9.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A
DEBRECENI
Munkesztösségének
és
Kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

A valódi „Tulipánerdő“

szivarka hüvely és szivarka-szipka gyári főraktára Harmathy Pál könyvkereskedésében van Fűvészt-vert-u. 14. csakis ott kaphatunk valódi „VERGE“ egészségi papírból készült szivarka hüvelyeket legolcsóbban: 100 Tulipán hüvely 12 kr. Tiszti hüvely 10 kr. Progress 10 kr. King 08 kr. Rákóczy 12 kr. Ambre 12 kr. Aranyozott hüvely 18 kr. viszont eladóknak kedvezmény. — Telefon 374. Egy társul felvétetik. 360 10-5

Egy jó családból

való 4 középosztályt végzett fiu, férfi és női divat üzletbe tanulnak felvétetik. Cim a kiadóhivatalba.

A vakációban

középiskolai tanulók tanítását, javító vizsgákra való előkészítését elvállalja jogász. Cim a kiadóhivatalban.

M megbízható

és jó családból való fiu fűszerkereskedő tanulól felvétetik Cim a kiadóhivatalban.

4 hold

186 □-öl föld az ondónak Debrecenhez legközelebb eső részén eladó. Értekezhetni Boros testvéreknél. Kossuth-u 7. 388-3-1.

Jó karban

levő egy 16-utáni kocsi jutányos áron eladó, Értekezhetni Gólya-utca 17. 370- —

Irodába ajánljok

jóírású VII. gymnazista. Cim: Szalai Ferenc, Vörösmarty-u. 30.

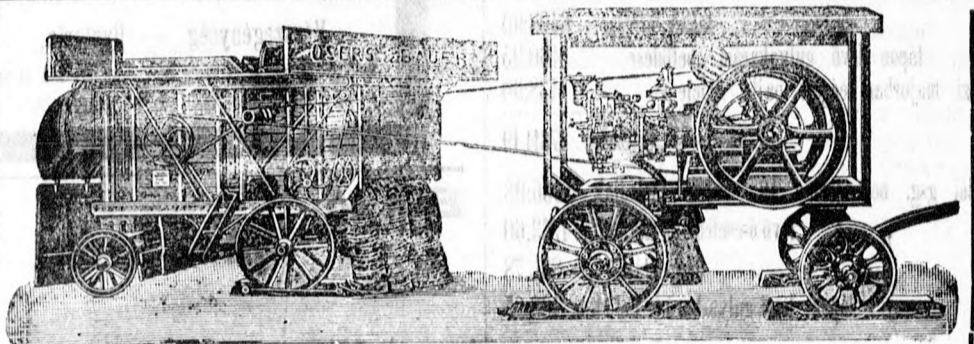
Szt. Radegund, Grác mellett.

gyógyhely és vizgyógyintézet.

Főlséges vidéken 750—1500 méter magas hegyek és kiterjedt fenyvesek között, számtalan erdős sétány, kitünő ivóvíz, enyhe edző éghajlat por nélkül. — Pavillonrendszer. — Tudományos vizgyógyászati, speciális masszázsmelési zavaroknál, villanyozás, villanyos és szénsavas fürdők, diétakurák. — Évenként 800-an, többnyire magyarok, látogatják, nyári lakások, olcsó árak. — Grácból nyáron automobil — omnibusz. — Az orvos magyar. —

Prospektust ingyen küld

Dr. Ruprich igazg. főorvos.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.
Benzin-lokomobil. Szívó-gázmotor.

elsőrendű gyártmány kedvező fizetési feltételek mellett. 1-2 fillér tízem költséggel. Árjegyzékek ingyen.

Több mint ezer gép tüzemben.

DEBRECENI

Mechanikai Zander-Gyógyintézet

Debrecen, Piac-utca 59., földszint.

224-x-21

Tulajdonos: Dr. SZÁSZ ADOLF orvos.

Gyógytényezők:

Zander-féle mechanikai gyógyberendezés. — Svéd (manuális) gymnasztika. — Orvosi massage. — Testgyógyítás. — Forró levegőfürdők egyes testrészekre. Elektromassage. Villanyozás (Faradizálás).

Telefon 389.

Prospektus.

Hol lehet legjobban és legolcsóbban bevásárolni?

LÖWY F. cégnél

111-x-58.

DEBRECEN, PIAC-UTCA 24. SZ.

- Hol van a legnagyobb választék mindentéle francia és mosó delénekben?
- Hol van a legnagyobb és legszebb választék batiszt és Blousra való sefirekben?
- Hol van a legnagyobb választék csipke, ruhadíszek és női ruha hozzávalókban?
- Hol lehet legolcsóbban vásárolni harisnyát, keztyűt, övet és női nyakkendőket?
- Hol lehet legolcsóbban vásárolni férfi és női selyem ernyőt 1 forint 75 kr.-tól?

Löwy F. cégnél

Löwy F. cégnél

Löwy F. cégnél

Löwy F. cégnél

Löwy F. cégnél

Külön osztály alkalmi vételekből!